

**Wrocławskie Studia
Erazmiańskie**

**Studia Erasmiana
Wratislaviensia**

PRZEMOC W PRAWIE I POLITYCE **VIOLENCE IN LAW AND POLITICS**

XI

Redakcja:

Mirosław Sadowski

Aleksandra Spychalska

Katarzyna Sadowa

PRZEMOC W PRAWIE I POLITYCE

VIOLENCE IN LAW AND POLITICS

REDAKTOR NACZELNY / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. nadzw. UWŕ dr hab. Mirosław Sadowski

RADA NAUKOWA / PROGRAMME BOARD

Prof. dr hab. Andrzej Antoszewski (Wrocław)

Prof. nadzw. UMCS dr hab. Arkadiusz Bereza (Lublin)

Prof. dr Christopher J. Berry (Glasgow)

Dr Giovanni Bianco (Bari)

Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (Kraków)

Prof. dr hab. Lech Dubel (Lublin)

Prof. UWŕ dr hab. Włodzimierz Gromski (Wrocław)

Prof. dr Knud Haakonssen (Boston, Uppsala, Sussex)

Prof. dr Shinsuke Hosoda (Kyoto)

Prof. dr W. Julian Korab-Karpowicz (Praga)

Prof. dr hab. Witold Kwaśnicki (Wrocław)

Prof. dr hab. Marek Maciejewski (Wrocław)

Dr Rafał Mańko (University of Amsterdam)

Prof. Andreas Philippopoulos-Mihalopoulos (University of Westminster)

Prof. dr dr h.c. Richard Pipes (Cambridge, Massachusetts)

Doc. dr Jānis Pleps (Latvia)

Hon.-Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Hans-Gert Pöttering, MdEP (Niemcy)

Doc. dr Olesia Radyszewska (Kijów)

Prof. nadzw. UWŕ dr hab. Mirosław Sadowski (Wrocław)

Prof. dr dr h.c. Quentin Skinner (London)

Dr Maria Sobolewska (Manchester)

Dr hab. Rafał Stankiewicz (Warszawa)

Dr hab. Monika Urbaniak (Poznań)

WROCŁAWSKIE STUDIA ERAZMIANŚKIE STUDIA ERASMIANA WRATISLAVIENSIA

Zeszyt XI

PRZEMOC W PRAWIE I POLITYCE

VIOLENCE IN LAW AND POLITICS

Redaktor Naczelny:

Mirosław Sadowski

I Zastępca Redaktora Naczelnego:

Aleksandra Spychalska

II Zastępca Redaktora Naczelnego i Sekretarz Redakcji:

Katarzyna Sadowa

Wrocław 2017

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Lista stałych recenzentów / Permanently-appointed reviewers:

Prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, UJ
Prof. dr Laura Carballo Piñeiro, Hiszpania
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieleński, UŁ
Prof. nadzw. dr hab. Anna Citkowska-Kimla, UJ
Prof. nadzw. dr hab. Piotr Kimla, UJ
Prof. William Koprowski, Ph.D., J.D., USA
Prof. nadzw. dr hab. Artur Łuszczyński, UR
Prof. nadzw. UG dr hab. Anna Machnikowska, UG
Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, UWŹ
Prof. Pavelas Raviševičius, Litwa
Prof. nadzw. dr hab. Arkady Rzegocki, UJ
Prof. nadzw. dr hab. Janusz Sawicki, prof. UWŹ
Prof. nadzw. dr hab. Iwona Sierpowska, Uniwersytet SWPS
Dr Paweł Sydor, SAN w Łodzi
Prof. nadzw. UŁ dr hab. Tomasz Tulejski, UŁ
Dr Krzysztof Urbaniak, UAM

Korekta:

Anastazja Dąbrowska

Streszczenia i abstrakty w języku angielskim:

Marzena Lewandowski

Projekt okładki:

Aleksandra Snitsaruk

DTP i layout:

Aleksandra Snitsaruk

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu Quentina Massysa „Portrait of Erasmus of Rotterdam”

Druk:

Beta-druk | www.betadruk.pl

© Copyright by Pracownia Badań Praw Orientalnych, Katedra Doktryn Politycznych
i Prawnych Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego
& Authors, Wrocław 2017

ISSN 2080-332X

ISBN 978-83-65158-11-6

Publikacja ukazuje się dzięki współpracy wydawniczej Wydziału Prawa, Administracji
i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wydawnictwa Beta-Druk

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
--------------	---

CZĘŚĆ I Artykuły | Articles

WIOLETTA JEDLECKA

Formy i rodzaje przemocy	13
Forms and Types of Violence	13

RAFAŁ MAŃKO

Symbolic Violence in Technocratic Law and Attempts at Its Overcoming: Politicisation Through Humanization?	31
Przemoc symboliczna w prawie technokratycznym i próby jej zwalczania: polityzacja przez humanizację?	31

JOANNA SIEKIERA

Przemoc w polityce i prawie na Pacyfiku Południowym: tradycja w zderze- niu z prawem nabytym	65
Violence in politics and law in the South Pacific: tradition in collision with received law	65

KATARZYNA SADOWA

Zabójstwa „honorowe” w Pakistanie – analiza <i>The Qisas and Diyat Act 2004</i>	77
Honour killings in Pakistan: An Analysis of the Qisas and Diyat Act of 2004	77

JAN WÓJCIK

Rola islamistycznej przemocy politycznej na Zachodzie w tworzeniu mecha- nizmów autocenzury	103
The Role of Islamic Political Violence in the West in Creating Mechanisms of Self-censorship	103

PIOTR ŚLUSARCZYK

Doświadczenie przemocy uwarunkowanej religijnie jako wyzwanie dla spo- łeczeństw Zachodu. Przypadek Ayaan Hirsi Ali	121
--	-----

An Experience of Violence Motivated by Religion as a Challenge for Western Societies: The Case of Ayaan Hirsi Ali	121
---	-----

MICHAEL ABDALLA

Dżihad w praktyce. Asyryjczycy miejscowości Azach (Azakh) w Górnej Mezopotamii w latach I wojny światowej: opór, ugoda, zdemilitaryzowanie, exodus	141
--	-----

Jihad in Practice. The Assyrians of Azakh in Upper Mesopotamia during World War I: Resistance, Agreement, Demilitarization, and Exodus	141
--	-----

WIKTORIA ŁACIUK

Geneza ETA i jej działalność w okresie dyktatury generała Francisco Franco (1952–1973)	187
--	-----

The Origins of ETA and its Activity During General Francisco Franco's Dictatorship (1952–1973)	187
--	-----

MAGDALENA DEBITA

Jan Paweł II wobec przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem treści encykliki <i>Centesimus Annus</i>	211
---	-----

John Paul II on Violence, with Particular Emphasis on the Content of <i>Centesimus Annus</i> Encyclical	211
---	-----

TOMASZ KALISZ

Znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności. Bezpieczeństwo osobiste skazanych	225
---	-----

Prisoner Abuse: Personal Safety of the Convicts	225
---	-----

KATARZYNA PIĄTKOWSKA

O rzekomym kontratybie karcenia w celach wychowawczych	245
--	-----

On Physical Punishment for Educational Purposes as Alleged Circumstances Excluding Unlawfulness of the Prohibited Act	245
---	-----

RAFAŁ STANKIEWICZ

Administrative Sanctions as a Manifestation of State Coercion	267
---	-----

Sanckje administracyjne jako emanacja przymusu państwowego	267
--	-----

IWONA SIERPOWSKA

Administracja świadcząca wobec zjawiska przemocy w rodzinie	281
---	-----

Social service and administration in view of domestic violence	281
--	-----

JOANNA HELIOS

Adopcja / opieka zastępcza jako czynnik ryzyka przemocy w rodzinie	303
--	-----

Adoption / Foster Care as a Risk Factor for Domestic Violence	303
---	-----

TED LEWANDOWSKI

Speaking Back to the Murder State: Gertrude Bonnin's California Writings and the "Little Matter of Genocide" 321

W odpowiedzi zbrodniczemu państwu – kalifornijskie piśmiennictwo Gertrudy Bonnin i „drobna kwestia ludobójstwa” 321

KATARZYNA SKOP

Przemoc w komiksach – jak, dlaczego i po co, i czy naprawdę jest ona nam potrzebna? 335

Violence in Comic Books: How, Why and What for, and Do We Really Need It? 335

PIOTR PRZYBYTEK, PAWEŁ PRZYBYTEK

Koncepcje Fryderyka Nietzschego dotyczące poszerzenia wiedzy prawnika w świetle aktualnych tendencji w prawie 357

Friedrich Nietzsche on Broadening a Lawyer's Knowledge in Light of Current Legal Trends 357

Część II Sprawozdania | Reports**RAFAŁ MAŃKO, MIROSŁAW M. SADOWSKI, PAULINA ŚWIĘCICKA**

XXXII Krytyczna Konferencja Prawnicza, Uniwersytet Warwick, Coventry, 1–3 września 2017 r. 391

The 32nd Critical Legal Conference, Warwick University, Coventry, September 1–3, 2017 391

WPROWADZENIE

Prezentowany XI tom *Wrocławskich Studiów Erazmiańskich*, nosi tytuł: *Przemoc w prawie i polityce*. Publikacja zawiera siedemnaście artykułów problemowych i jeden artykuł sprawozdawczy. Przedstawiane Czytelnikom zagadnienia dotyczą postrzegania kategorii niezwykle interesującej nie tylko każdego badacza myśli politycznej i prawnej, ale jesteśmy również przekonani, że wielu czytelników znajdzie ciekawe dla siebie dociekania. Idea i praktyka przemocy znalazła się w centrum zainteresowań artystów, poetów, pisarzy, filozofów, prawników, socjologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych. Przedstawiamy teksty dotyczące zarówno przemocy jako idei, jak i przemocy stosowanej zgodnie z prawem przez organy i instytucje państwa, które jej używają. Po raz pierwszy w naszym czasopiśmie, a może nawet po raz pierwszy w naszym kraju prezentujemy przemoc w świecie komiksów. Niezwykle ciekawi jesteśmy reakcji naszych Czytelników, nie tylko na ten tekst.

Artykuł sprawozdawczy szeroko analizuje ostatnią, XXXII Krytyczną Konferencję Prawniczą, która miała miejsce na Uniwersytecie Warwick, w Coventry w dniach 1–3 września 2017 r.

Zarówno Redaktorzy, jak i Autorzy żywią nadzieję, że prezentowana publikacja wywoła duże zainteresowanie i szerokie dyskusje wśród Czytelników.

Mirosław Sadowski

Wrocławskie Studia Erazmiańskie Studia Erasiana Wratislaviensia

Interdyscyplinarny rocznik naukowy,
którego kolejne zeszyty mają charakter monotematyczny

WYDAWCA / PUBLISHER

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski
ul. Uniwersytecka 22/26, 50–145 Wrocław
Tel. 71 3752331, Fax. 71 3752332
e-mail: sadowski@prawo.uni.wroc.pl, studiaerasmiana@gmail.com

REDAKTOR NACZELNY / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. nadzw. UWr dr hab. Mirosław Sadowski

I ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO / FIRST SUBEDITOR

Aleksandra Spychalska

II ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO I SEKRETARZ REDAKCJI /

SECOND SUBEDITOR AND SECRETARY OF THE EDITORIAL BOARD

Katarzyna Sadowa

REDAKTORZY JĘZYKOWI / LANGUAGE EDITORS

Dr hab. Ted Lewandowski, PhD (Opole)

Dr Davide Artico (Wrocław)

Dr Anna Kochan (Wrocław)

Mgr Marzena Lewandowski (Opole)

REDAKTORZY TEMATYCZNI / SUBJECT EDITOR

Prof. nadzw. UWr dr hab. Łukasz Błaszczak (Wrocław)

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Justyna Jurewicz (Łódź)

Dr hab. Małgorzata Łuszczzyńska (Lublin)

Prof. nadzw. UWr dr hab. Rafał Wojciechowski (Wrocław)

REDAKTOR STATYSTYCZNY / STATISTICAL EDITOR

Dr Ewa Mika (Wrocław)

LISTA STAŁYCH RECENZENTÓW / PERMANENTLY-APPOINTED REVIEWERS

Prof. dr hab. Włodzimierz Bernacki, UJ

Prof. dr Laura Carballo Piñeiro, Hiszpania

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Maciej Chmieleński, UŁ

Prof. nadzw. UJ dr hab. Anna Citkowska-Kimla, UJ

Prof. nadzw. UJ dr hab. Piotr Kimla, UJ

Prof. William Koprowski, Ph.D., J.D., USA

Prof. nadzw. UR dr hab. Artur Łuszczzyński, UR

Prof. nadzw. UG dr hab. Anna Machnikowska, UG

Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, UWr

Prof. Pavelas Ravluševičius, Litwa

Prof. nadzw. UJ dr hab. Arkady Rzegocki, UJ

Prof. nadzw. UWr dr hab. Janusz Sawicki, UWr

Prof. nadzw. dr hab. Iwona Sierpowska, Uniwersytet SWPS

Dr Paweł Sydor SAN w Łodzi

Prof. nadzw. UŁ dr hab. Tomasz Tulejski, UŁ

Dr Krzysztof Urbaniak UAM

Procedura recenzowania i kwalifikowania tekstów do druku

Na osiem miesięcy przed końcowym terminem nadsyłania prac, którym jest koniec września każdego roku, Redakcja podaje tematykę kolejnego zeszytu. Redakcja przyjmuje prace drogą elektroniczną, zapisane w plikach programu Microsoft Word z rozszerzeniami *.doc* lub *.docx*, przy czym teksty powinny być złożone czcionką Times New Roman 12 punktów (przypisy – tą samą czcionką wielkości 10 punktów) i zawierać streszczenie w językach polskim i angielskim (wraz z tłumaczeniem tytułu pracy); podane muszą być także dane kontaktowe autora (autorów). Nadsyłane prace powinny mieć objętość 0,75–1,5 arkuszy wydawniczych, w wyjątkowych przypadkach Redakcja może przyjąć pracę dłuższą, jeśli uzasadnia to jej poziom merytoryczny i nowatorstwo (wymogi dotyczące objętości nie dotyczą artykułów recenzyjnych). Procedurze recenzowania poddawane są jedynie prace odpowiadające wskazanej tematyce zeszytu. Do oceny artykułu powoływanych jest dwóch niezależnych recenzentów, spoza jednostki naukowej afiliowanej przez autora publikacji, przy czym nie znają oni tożsamości autora (autorów), podobnie jak autorzy nie otrzymują informacji o tożsamości recenzentów konkretnej pracy, a jedynie treść recenzji. Recenzje, przedstawiane na przygotowanym przez Redakcję formularzu, zawierają jednoznaczny wniosek dotyczący przyjęcia pracy do druku w formie zaproponowanej przez autora, przyjęcia do druku po wprowadzeniu zmian redakcyjnych albo odrzucenia pracy. Publikowane są prace, w których przypadku obie recenzje zawierały konkluzję o przyjęciu do druku. Autorzy prac zakwalifikowanych do wydania muszą ponadto nadesłać podpisane oświadczenia o nienaruszaniu praw osób trzecich, a także – w przypadku współautorstwa – dotyczące wskazania wkładu każdego ze współautorów.

Guidelines concerning the review and acceptance of texts for publication

Eight months prior to the submission deadline, i.e. the end of September of each year, the editorial staff announces a general theme for the succeeding volume. Editors accept papers in electronic form, saved in Microsoft Word files as *.doc* or *.docx*, with texts written in Times New Roman font size 12 (footnotes size 10), accompanied by summaries in both Polish and English (including a translation of the title) and author's (authors') contact information. Submitted papers should not exceed 40,000 characters including spaces. In special cases the editorial staff might accept a longer paper if it boasts innovative and valuable content (guidelines for the size exclude reviews). Only texts that comply with the volume's given theme are subject to review. Articles are reviewed by two independent referees unaffiliated with the research unit of the author of the article, who are unaware of the author's (authors') identity, just as the authors are not provided with the identity of the reviewers of a given text, short of the content of the review. Reviews provided on a form supplied by the editors contain a definitive conclusion about the acceptance for publication in the original form, the acceptance for publication after completing editorial changes, or the rejection of the paper. Published papers receive two positive reviews regarding the acceptance for publication. The authors of papers accepted for publication are required to send a signed statement regarding non-violation of third-party rights, and – in cases of co-authorship – statements about the contribution of each of the co-authors.

ISSN 2080-332X
ISBN 978-83-65158-11-6

9 788365 158116 >